

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. január 22.
(OR. en)

5311/24

COHOM 4
COPS 6
CONUN 8
COASI 5
MAMA 9
COEST 26
COAFR 12
DEVGEN 5
CFSP/PESC 46

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2024. január 22.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	ST 5220 2023 INIT
Tárgy:	A Tanács következtetései az ENSZ emberi jogi fórumain 2024-ben képviselendő uniós prioritásokról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az ENSZ emberi jogi fórumain 2024-ben képviselendő uniós prioritásokról szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2024. január 22-i, 4001. ülésén hagyott jóvá.

A Tanács következtetései az ENSZ emberi jogi fórumain 2024-ben képviselendő uniós prioritásokról

1. **Az emberi jogok – legyen szó polgári, kulturális, gazdasági, politikai vagy szociális jogokról – egyetemesek, oszthatatlanok, egymástól kölcsönösen függenek és egymáshoz kapcsolódnak.** Az EU megújítja elkötelezettségét az emberi jogok mellett a jelenlegi, nehézségekkel teli nemzetközi környezetben, amelyet a fegyveres konfliktusok, a tekintélyelvűség és a dezinformáció térnyerése, valamint a nemek közötti egyenlőségnek a visszaszorulása jellemez.
2. **A jövőről szóló csúcstalálkozó** évében az EU újólal megerősíti majd elkötelezettségét a hatékony multilateralizmus mellett, mégpedig az ENSZ emberi jogi rendszerének, többek között az Emberi Jogi Főbiztos Hivatalának (OHCHR) további megszilárdításával. Az EU felszólítja az összes államot, hogy tartsák tiszteletben az OHCHR függetlenségét, és maradéktalanul működjenek együtt a főbiztossal és hivatalával, annak megfelelő finanszírozását is biztosítva. Az emberi jogokat és a nemek közötti egyenlőséget a jövőt szolgáló paktum egészében érvényesíteni kell. E paktumnak az emberi jogok, a béke és a biztonság, valamint a fenntartható fejlődés közötti összefüggésekre kell épülnie. Ahhoz, hogy senkit ne hagyjunk hátra, alapvető fontosságú tényező, hogy erőteljes emberi jogi vetület épüljön be a jövőt szolgáló paktumba, a jövőről szóló csúcstalálkozó előkészületeibe és a **fenntartható fejlődési célok** végrehajtásának mindezt kiegészítő folyamatába.

3. Az EU a továbbiakban is dolgozni fog azon, hogy megerősítse az emberi jogok tiszteletben tartását, védelmét és érvényesítését, és e célok elérése érdekében továbbra is együtt fog működni a világ valamennyi régiójával, szervezetekkel és az érintett érdekelt felekkel. Változatlanul minden államot felszólít majd az **ENSZ emberi jogi rendszerével** való teljes körű együttműködésre, az Emberi Jogi Tanácsot és annak mechanizmusait, így például a különleges eljárásokat és az egyetemes időszakos felülvizsgálatot, az ENSZ által megbízott vizsgálati szerveket és az ENSZ emberi jogi egyezményeinek végrehajtását felügyelő testületeket is beleértve. Az EU továbbá ezután is fel fogja szólítani az összes államot arra, hogy tartsák tiszteletben az emberi jogok nemzetközi jogát, valamint biztosítsanak feltétel nélküli és akadálytalan hozzáférést a felségterületükhöz az ENSZ és az emberi jogi helyzet nyomon követésére szolgáló mechanizmusok számára.
4. Az EU újólal megerősíti: szilárdan elkötelezett amellett, hogy tiszteletben tartsa, megvédje és érvényre juttassa az összes **gazdasági, szociális és kulturális jogot** – az oktatáshoz, az élelemhez, az egészséghez, a szociális biztonsághoz, a megfelelő lakhatáshoz és a tisztességes munkához való jogot is beleértve –, és hogy támogassa a vonatkozó kezdeményezéseket. Változatlanul támogatni fogja a biztonságos, elegendő és megfizethető ivóvízhez, a szanitációhoz és a megfelelő higiéniai körülményekhez való egyetemes hozzáférést, valamint hangsúlyozni fogja az emberi jogi dimenziót ezeken a területeken. Tevékenyen részt vesz majd a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való emberi jog előmozdításáról folytatott megbeszéléseken. Továbbra is elő fogja mozdítani az oktatáshoz való jogot, a digitális menetrenddel való metszéspontokat, a társadalmi és digitális társadalmi befogadást, a nemek közötti egyenlőséget és az összes nő és lány önrendelkezését, valamint a megkülönböztetés tilalmát. Az EU változatlanul elő fogja mozdítani a kulturális jogokat és a kulturális örökség védelmét.

5. Az EU dolgozni fog az emberi jogi jogsértések és visszaélések megelőzésén és felszámolásán, többek között azáltal is, hogy támogatja az ENSZ-közyűlés Harmadik Bizottságán és az Emberi Jogi Tanácson belűli idevágó kezdeményezéseket. A továbbiakban is foglalkozni fog az **elszámoltathatóság** kérdésével az emberi jogi jogsértések és visszaélések kapcsán, bárhol is kövessék el azokat. Az EU továbbra is elkötelezett amellett, hogy a nemzetközi bűncselekmények elkövetőit kivétel nélkül felelősségre vonják. Újólág meg fogja erősíteni a nemzetközi büntető igazságszolgáltatási rendszer – és azon belül is mindenekelőtt a Nemzetközi Büntetőbíróság (NBB) – iránti rendíthetetlen támogatását, valamint elkötelezettségét a Római Statútum érvényre juttatása és az NBB függetlenségének és integritásának megőrzése mellett. A büntetőjogi elszámoltathatóság előmozdítása alapvető fontosságú az atrocitás-bűncselekmények büntetlensége elleni küzdelem és az áldozatok részére történő igazságszolgáltatás szempontjából. Az EU az elszámoltathatóságra irányuló törekvés keretében független vizsgálatokat szorgalmaz majd – illetve támogatja mások ilyen vizsgálatokra irányuló felhívásait – az emberi jogi jogsértések és visszaélések és a nemzetközi humanitárius jog megsértése eseteinek a kivizsgálása céljából, azokat is beleértve, amelyek nemzetközi bűncselekménynek minősülhetnek.
6. Az EU a jövőben is vezető szerepet fog vállalni az Afganisztánnal, Belarusszal, Burundival, Eritréával, a KNDDK-val és Mianmarral/Burmával kapcsolatos **kezdeményezésekben**. Az EU arra is készen fog állni, hogy foglalkozzon a 2024 során esetlegesen újonnan felmerűlő, aggodalomra okot adó emberi jogi helyzetekkel, és reagáljon azokra. Etiópiát illetően az EU nyomon fogja követni az átmeneti igazságszolgáltatás szakpolitikai keretével és annak végrehajtásával kapcsolatos fejleményeket, valamint ösztönözni fogja, hogy a jövőbeli szakpolitika megfeleljen a regionális és nemzetközi emberi jogi normáknak. Szorosan figyelemmel fogja kísérni a Dél-Szudánnal, Grúziával – a Grúzia Abházia és Dél-Oszétia régiójában fennálló emberi jogi helyzetet is beleértve –, Haitivel, Iránnal, Jemennel, Kambodzsával, a Kongói Demokratikus Köztársasággal, a Közép-afrikai Köztársasággal, Líbiával, Malival, Nicaraguával, az Oroszországi Föderációval, a megszállt palesztin területekkel, Sri Lankával, Szíriával, Szomáliával, Szudánnal és Ukrajna ideiglenesen megszállt területeivel – a Krími Autonóm Köztársaságot és Szevasztopol városát is beleértve – kapcsolatos kezdeményezéseket, valamint nyomon fogja követni és támogatni fogja azokat az erőfeszítéseket, amelyeket Venezuela tesz a demokratikus választások és az emberi jogok tiszteletben tartása érdekében, a Barbadosban aláírt megállapodások végrehajtását és a politikai foglyok szabadon bocsátását is beleértve. Az EU aktívan részt fog venni a speciális eljárásokkal megbízottakkal folytatott **interaktív párbeszédekben** és az általános vitákban, hogy felhívja a figyelmet a súlyos emberi jogi jogsértésekre.

7. Az EU el fogja ítélni az **Afganisztánban** – mindenekelőtt a tálibok által a nőkkel és lányokkal szemben alkalmazott nemi alapú megkülönböztetés formájában – elkövetett szisztematikus emberi jogi jogsértéseket és visszaéléseket. Ezek magukban foglalják az oktatáshoz való, mindenkit megillető jognak, valamint a véleménynyilvánítás, a mozgás és a munkavállalás szabadságának a megtagadását, továbbá a közéletben és a társadalmi életben való részvételük súlyos korlátozását, az arra vonatkozó tilalmat is beleértve, hogy nők nem kormányzati szervezeteknek és az ENSZ-nek dolgozzanak. Az EU emellett felszólít majd a kisebbségekhez, köztük az etnikai és a vallási kisebbségekhez, így például a hazara közösséghez tartozó személyek, valamint az LMBTI-személyek jogainak a védelmére. Az EU támogatni fogja az ENSZ afganisztáni segítségnyújtási misszióját (UNAMA) annak erőteljes emberi jogi dimenzióval rendelkező átfogó megbízatása keretében, valamint az afganisztáni emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadó megbízatását, továbbá az afganisztáni különmegbízottnak a 2721 (2023) sz. ENSZ BT-határozattal összhangban történő kinevezését. Változatlanul hangsúlyozni fogja a tálibok felelősségét az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának, védelmének és érvényesülésének a biztosításában, valamint nyomatékosítani fogja az elszámoltathatóság jelentőségét. Fel fogja szólítani a tálibokat, hogy tegyenek eleget a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény és a gyermek jogairól szóló egyezmény (CRC) szerinti kötelezettségeknek, mely egyezményeknek Afganisztán is részes fele.

8. Az EU **Mianmart/Burmát** illetően felszólít majd az országon belüli békés rendezésre és arra, hogy az ország térjen vissza a demokrácia útjára, valamint támogatni fogja az ENSZ és az ASEAN erre irányuló erőfeszítéseit. Emellett fel fog szólítani az álláspontok nagyobb koherenciájának biztosítására az ENSZ-rendszer egészében. Ezt mindenekelőtt az ENSZ különböző megbízottjai és ügynökségei által helyben folytatott tevékenységek észszerűsítése révén kellene megvalósítani. Továbbra is sikra fog szállni azért, hogy minden jogsértés és visszaélés esetén biztosított legyen az igazságszolgáltatás és az elszámoltathatóság, és fel fog szólítani a mianmari katonai rezsim által országszerte elkövetett valamennyi erőszakos cselekmény beszüntetésére, a polgári személyek és a polgári infrastruktúra elleni célzott támadások beszüntetését is ideértve. Fel fog szólítani továbbá minden önkényesen fogva tartott személy feltétel nélküli és azonnali szabadon bocsátására, el fogja ítélni a halálbüntetés – mindenekelőtt a 2021. évi katonai puccs következményeként történő – alkalmazását, továbbá sürgetni fogja a demokratikus folyamat helyreállítását. A továbbiakban is támogatásáról fogja biztosítani Mianmar/Burma egész népét, beleértve a rohindzsákat és más kisebbségeket is. Fel fog szólítani annak biztosítására, hogy a humanitárius segítség maradéktalanul, biztonságosan és akadálytalanul eljuthasson az összes rászoruló személyhez. Az EU továbbra is ki fog állni azért, hogy a rohindzsa menekültek biztonságos, fenntartható és méltóságteljes módon önkéntesen visszatérhessenek származási helyükre, amennyiben a feltételek ezt lehetővé teszik. Az EU támogatni fogja az elszámoltathatósági mechanizmusokat, a Mianmarra vonatkozó független vizsgálati mechanizmust (IIMM) is beleértve.

9. Az EU továbbra is a lehető leghatározottabban el fogja ítélni Oroszország **Ukrajna elleni**, provokáció nélkül indított és indokolatlan **agressziós** háborúját, valamint az emberi jogok nemzetközi jogának és a nemzetközi humanitárius jognak Oroszország általi folytatódó megsértését Ukrajnában, az önkényes fogva tartásokat, a kínzást, a bántalmazást, az erőszakos eltüntetések, továbbá a szexuális és nemi alapú erőszakot is beleértve. Meg fogja ismételni az Oroszországhoz és Belaruszhoz intézett azon sürgető felszólítást, hogy azok haladéktalanul biztosítsák valamennyi jogellenesen elhurcolt és áttelepített ukrán gyermek és más polgári személy biztonságos visszatérését Ukrajnába. Az EU további erőfeszítéseket szorgalmaz az orosz agressziós háborúból fakadó valamennyi nemzetközi bűncselekménnyel és emberi jogi jogsértéssel kapcsolatos elszámoltathatóság biztosítása érdekében, hangsúlyozva, hogy a legtagabb értelemben vett elszámoltathatóságot kell biztosítani, amelybe az áldozatok igazságszolgáltatáshoz és jóvátételhez való joga, valamint a megismétlődés elkerülését szavatoló garanciák is beletartoznak. Az EU további – többek között a koalíción belüli – erőfeszítéseket szorgalmaz, egyrészt egy olyan, az Ukrajna elleni agresszió büntetével kapcsolatos büntetőeljárás lefolytatásával foglalkozó törvényszék felállítására irányulón, amely a legszélesebb körű, régiókon átívelő támogatással és legitimitással rendelkezne, másrészt pedig egy jövőbeli kompenzációs mechanizmus létrehozására irányulón; ismételten hangsúlyozza, hogy támogatja az Oroszországi Föderáció Ukrajnával szembeni agressziója által okozott károk nyilvántartásának az Európa Tanács általi létrehozását mint első kézzelfogható lépést ebbe az irányba. Hangsúlyozza, hogy támogatja a Nemzetközi Büntetőbíróság főügyésze által folytatott vizsgálatokat, valamint az Emberi Jogi Tanács által létrehozott, Ukrajnával foglalkozó vizsgálóbizottság megbízatásának a megújítását. Az EU fel fogja szólítani Oroszországot, hogy szüntesse be agresszióját, haladéktalanul, teljeskörűen és feltétel nélkül vonjon ki minden fegyveres erőt és katonai felszerelést Ukrajna teljes területéről, valamint maradéktalanul tartsa tiszteletben Ukrajnának a nemzetközileg elismert határain belüli szuverenitását, függetlenségét és területi integritását.

10. Az EU fel fogja szólítani a **KNDK**-t, hogy végezze el az azon megállapítások nyomán szükséges feladatokat, amelyeket a vizsgálóbizottság fogalmazott meg 2014-ben a KNDK által elkövetett súlyos emberi jogi jogsértéseket és visszaéléseket illetően, valamint hogy a közelgő egyetemes időszakos felülvizsgálatára tekintettel érdemben működjön együtt az ENSZ emberi jogi rendszerével. Az EU a továbbiakban is fel fogja szólítani a KNDK-t arra, hogy éljen a részére felkínált párbeszéd lehetőségével, és indítsa újra együttműködését a nemzetközi közösséggel, többek között azáltal is, hogy lehetővé teszi a diplomáciai és humanitárius személyzet visszatérését az országba. Sürgetni fogja a KNDK-t, hogy tartsa tiszteletben, védje meg és juttassa érvényre az emberi jogokat, valamint haladéktalanul oldja meg az emberrablások ügyét.

11. Ami **Izraelt és a megszállt palesztin területeket** illeti, az EU határozottan elítéli a Hamász által október 7-én Izrael-szerte elkövetett brutális és megkülönböztetés nélküli terrortámadásokat, amelyek szexuális és nemi alapú erőszakot is magukban foglaltak. Az EU emlékeztet arra, hogy Izraelnek joga van ahhoz, hogy megvédje magát, és azt is hangsúlyozza, hogy erre kizárólag a nemzetközi joggal – többek között a nemzetközi humanitárius joggal és az emberi jogok nemzetközi jogával – összhangban kerülhet sor. Az EU továbbra is szorosan figyelemmel fogja kísérni a gázai övezeti helyzet alakulását, és fel fog szólítani az emberi jogok tiszteletben tartására, hangsúlyozva azt a kötelezettséget, hogy a nemzetközi humanitárius joggal összhangban mindenkor biztosítani kell az összes polgári személy védelmét. Valamennyi felet arra sürgetünk, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi jogot – az emberi jogok nemzetközi jogát és a nemzetközi humanitárius jogot is beleértve –, és felhívjuk a figyelmet arra, hogy a nemzetközi jog megsértése esetén biztosítani kell az elszámoltathatóságot. Ismételten hangot adva a gázai övezeti humanitárius helyzet romlása miatti legmélyebb aggodalmának, az EU fel fog szólítani a folyamatos, gyors, biztonságos és akadálytalan humanitárius hozzáférésnek, valamint a segítség rászorulókhhoz való eljuttatásának minden szükséges intézkedés révén – többek között a határátkelőhelyeken rendelkezésre álló kapacitás növelése és egy erre a célra kijelölt tengeri útvonal útján – történő biztosítására, a humanitárius szükségleteket szolgáló humanitárius folyosókat és szüneteket is ideértve, és egyben arról is gondoskodva, hogy a terrorista szervezetek ezt a segítséget ne használhassák fel saját céljaikra. Az EU változatlanul fel fogja szólítani a Hamászt, hogy haladéktalanul és minden előfeltétel nélkül engedje szabadon az összes túszt, megjegyezve, hogy különösen szörnyű atrocitást jelent az, hogy a Hamász a polgári személyeket élő pajzsként használja. Elő kell segíteni az ENSZ-ügynökségek munkáját, az ENSZ és a humanitárius szervezetek személyzetét pedig meg kell védeni. Az újságírók nem lehetnek támadások célpontjai. Az EU fel fog szólítani az összes polgári infrastruktúra – köztük az egészségügyi létesítmények, az iskolák és az ENSZ-létesítmények –, valamint a humanitárius segítségnyújtás célba juttatásának megkönnyítésére szolgáló egyéb infrastruktúrák védelmére. Az EU határozottan elítéli a telepések által elkövetett erőszakot, és elszámoltathatóságot sürget. A telepések a nemzetközi jog értelmében jogellenesek. Izraelnek meg kell szüntetnie a telepések terjeszkedését, meg kell akadályoznia a telepések által elkövetett erőszakot, és gondoskodnia kell az elkövetők felelősségre vonásáról. Az EU sürgetni fogja az együttműködést az ENSZ összes mechanizmusával. Az EU kész hozzájárulni egy politikai folyamatnak a kétállami megoldáson alapuló újraélesztéséhez, egyebek között a „béke napja” törekvés keretében is, és üdvözli a diplomáciai béke- és biztonsági kezdeményezéseket, valamint támogatja egy nemzetközi békekonferencia hamarosan történő megtartását.

12. Az EU továbbra is figyelemmel fogja kísérni és el fogja ítélni az **Oroszországi Föderációban** tapasztalható, a civil társadalommal és a megbélyegzett csoportokkal – köztük az LMBTI-személyekkel – szembeni szisztematikus és egyre fokozódó belső elnyomást. Az EU elítéli a civil társadalmi tér tényleges felszámolását, a nyilvános ellenvéleményt megfogalmazók, a politikai ellenzék és a független média elhallgattatását, az igazságszolgáltatás függetlenségének és a tisztességes eljárás garanciáinak a hiányát, a kínzás és bántalmazás alkalmazását, valamint az önkényes fogva tartást. A továbbiakban is sürgetni fogja Oroszországot, hogy maradéktalanul működjön együtt az emberi jogi helyzet nyomon követésére szolgáló összes nemzetközi és regionális mechanizmussal, valamint az Oroszországi Föderációban fennálló emberi jogi helyzettel kapcsolatos minden különleges eljárással. Az EU fel fogja szólítani Oroszországot az összes politikai fogoly szabadon bocsátására.
13. Az EU a továbbiakban is határozottan el fogja ítélni a **Belaruszban** elkövetett emberi jogi jogsértéseket, emlékeztetve arra, hogy az ENSZ emberi jogi főbiztosának beszámolója szerint Belaruszban továbbra is rendszerszintű, széles körű és súlyos emberi jogi jogsértéseket követnek el. A főbiztos szerint ezen emberi jogi jogsértések egy részre emberiség elleni bűncselekménynek minősülhet. Az EU fel fogja szólítani a belarusz hatóságokat, hogy vessenek véget az általuk alkalmazott belső elnyomásnak, valamint azonnal és feltétel nélkül bocsássák szabadon és rehabilitálják az összes politikai foglyot. A továbbiakban is sürgetni fogja a belarusz hatóságokat, hogy maradéktalanul működjenek együtt az emberi jogi helyzet nyomon követésére szolgáló nemzetközi és regionális mechanizmusokkal. Az EU fel fogja szólítani a belarusz hatóságokat, hogy hagyjanak fel az Ukrajna elleni orosz agressziós háborúban való közreműködésükkel, és vessenek véget a migránsok politikai célokból eszközként való felhasználásának. Az EU erőfeszítéseket tesz majd annak biztosítása érdekében, hogy a romló belarusz emberi jogi helyzet továbbra is kiemelt helyen szerepeljen az Emberi Jogi Tanács napirendjén.

14. Az EU a szíriai konfliktusban érintett valamennyi felet, köztük is mindenekelőtt a rezsimet és annak szövetségeseit felszólítja majd arra, hogy vessenek véget a nemzetközi humanitárius jog megsértése, valamint az emberi jogi jogsértések és visszaélések általuk elkövetett eseteinek, továbbá ismételten hangsúlyozni fogja, hogy a nemzetközi humanitárius jog megsértéséért, valamint az emberi jogi jogsértésekért és visszaélésekért – a szexuális és nemi alapú erőszakot is beleértve – felelős minden felet felelősségre kell vonni. Az EU ismételten hangsúlyozni fogja, hogy rendkívül fontos biztosítani a biztonságos, teljes körű, akadálytalan és folyamatos hozzáférést a humanitárius szervezetek számára, az elzárásra szolgáló vagy fogvatartási helyekre való bejutásukat is beleértve. Az EU továbbra is támogatásáról fogja biztosítani a Szíriával foglalkozó független nemzetközi vizsgálóbizottságot és a Szíriára vonatkozó nemzetközi, pártatlan és független mechanizmust, valamint meg fogja ismételni arra irányuló felhívását, hogy a szíriai helyzetet a Nemzetközi Büntetőbíróság hatáskörébe kell utalni. Az EU üdvözli a Szíriai Arab Köztársaságban eltűnt személyek ügyével foglalkozó független intézmény létrehozását, és készen áll támogatást biztosítani ezen új intézmény számára. Az EU fel fogja hívni a figyelmet arra, hogy jelenleg nem teljesülnek a szíriai menekültek önkéntes, biztonságos és méltóságteljes hazatérésének az UNHCR által meghatározott feltételei. Szíria számára a fenntartható békéhez vezető egyetlen utat egy, a 2254. sz. ENSZ BT-határozattal összhangban álló politikai megoldás jelenti.
15. Az EU a továbbiakban is el fogja ítélni az Iránban elkövetett emberi jogi jogsértéseket, és sürgetni fogja az **iráni** hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben az emberi jogokat, mindenekelőtt a nők és a lányok jogait és a vallási és etnikai kisebbségekhez tartozó személyek jogait, a véleményalkotás és véleménynyilvánítás szabadságát, a vallás vagy meggyőződés szabadságát, valamint a békés gyülekezéshez való jogot. Az EU fel fogja szólítani az iráni kormányt, hogy szüntesse be a kivégzéseket és folytasson következetes politikát a halálbüntetés eltörlése érdekében, valamint teljes mértékben működjön együtt az ENSZ emberi jogi jogsértésekkel kapcsolatos elszámoltathatósági mechanizmusaival, azok között is mindenekelőtt az Emberi Jogi Tanács által létrehozott független tényfeltáró misszióval. Emellett sürgetni fogja az összes, önkényesen fogva tartott személy – köztük a külföldi és a kettős állampolgárok – szabadon bocsátását, valamint a jogszerű eljárás biztosítását valamennyi fogvatartott számára.

16. Az EU el fogja ítélni a Szudánban elkövetett súlyos emberi jogi jogsértéseket és visszaéléseket, ideértve a szexuális és nemi alapú erőszakot – amelyről számos jelentés számolt be –, valamint a gyermekek jogainak megsértését is. Az Uniót mély aggodalommal töltik el a polgári személyek elleni tömeges erőszakról és az etnikai tisztogatásról – mindenekelőtt Nyugat-Dárfúrból érkező – híradások, valamint a humanitárius segítségre szoruló személyek és a belső menekültek magas száma. Az EU fel fogja szólítani a konfliktusban érintett valamennyi felet, hogy tegyenek eleget a nemzetközi humanitárius jog szerinti kötelezettségeiknek és tartsák tiszteletben azokat, valamint vessenek véget a polgári infrastruktúra elleni támadásoknak, és garantálják a humanitárius segítség korlátozások nélküli, időben történő és biztonságos célba juttatását az ország egész területén. Ismételten hangsúlyozni fogja, hogy a büntetlenség ördögi körének megtörése érdekében minden elkövető esetében biztosítani kell az elszámoltathatóságot. Az EU támogatni fogja az NBB és az ENSZ munkáját – többek között az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala és az ENSZ-főtitkár újonnan kinevezett, Szudánért felelős személyes megbízottja révén –, továbbá fel fogja szólítani Szudánt, hogy működjön együtt a szudáni kijelölt független szakértő, valamint az országban elkövetett emberi jogi jogsértésekkel és visszaélésekkel foglalkozó független nemzetközi tényfeltáró misszió megbízatásával.

17. Az EU a továbbiakban is hangot fog adni a **Kínában** – többek között Tibetben, Belső-Mongóliában, Hongkongban és Hszincsiangban – fennálló emberi jogi helyzettel kapcsolatos komoly aggodalmának. Az EU változatlanul arra fogja ösztönözni Kínát, hogy ténylegesen működjön együtt a Főbiztos Hivatalával és az összes nemzetközi emberi jogi mechanizmussal, többek között a hszincsiangi emberi jogi aggályokról szóló értékelő jelentésben megfogalmazott ajánlások megvalósítása érdekében. Az EU a továbbiakban is kiemelt figyelmet fordít majd az emberi jogok teljes körű érvényesítésére és az alapvető szabadságoknak – különösen a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás, az egyesülés és a békés célú gyülekezés szabadságának, valamint a vallás vagy meggyőződés szabadságának – a gyakorlására, továbbá a nők és a lányok jogainak védelmére, a kulturális identitás megőrzésére, valamint a kényszermunka alkalmazásának és az átnevelő táboroknak a megszüntetésére, nem utolsósorban Kína egyetemes időszakos felülvizsgálatára tekintettel. Az EU a jövőben is szorosan figyelemmel fog kísérni emberijog-védőket – köztük az ENSZ-mechanizmusokkal együttműködő emberijog-védőket – érintő egyedi eseteket. Fel fogja szólítani Kínát, hogy minden személy esetében – az uigurokat, a tibetieket, valamint az etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyeket is beleértve – tartsa tiszteletben, védje meg és juttassa érvényre az emberi jogokat. Az EU sürgetni fogja a kínai kormányt és a hongkongi hatóságokat, hogy állítsák helyre a jogállamiság és az emberi jogok maradéktalan tiszteletben tartását, valamint ismételten hangot fog adni azzal kapcsolatos aggodalmának, hogy Kína eleget tesz-e a Hongkonggal kapcsolatos korábbi kötelezettségvállalásainak. Az EU nem zárkózik el attól, hogy a többoldalú fórumokon – lehetőség szerint és az egyetemes emberi jogokat maradéktalanul tiszteletben tartva – együttműködjön Kínával olyan kérdésekben, mint például a gazdasági, szociális és kulturális jogok.
18. Az EU hangsúlyozni fogja, hogy továbbra is támogatja az Örményország és Azerbajdzsán közötti olyan fenntartható és tartós béke előmozdítását, amely a szuverenitás elismerésének, a határok sérthetetlenségének és a területi integritásnak az elvein alapul. Az EU fel fogja hívni a figyelmet arra, hogy fontos garantálni a **karabahi örmények** jogait és biztonságát, valamint megteremteni a feltételeket ahhoz, hogy a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek biztonságos, méltóságteljes és fenntartható módon önkéntesen visszatérhessenek Hegyi-Karabahba, különös tekintettel azon jogukra, hogy méltósággal – megfélemlítés, illetve hátrányos megkülönböztetés nélkül – élhessenek otthonaikban. Ezen túlmenően hatékonyan védeni és garantálni kell a helyi lakosság kulturális örökségét és tulajdonjogait.

19. Mindezekon felül az EU elvárja, hogy Törökország uniós tagjelölt és az Európa Tanácsban régóta tagsággal rendelkező országgént teljesítse vonatkozó kötelezettségvállalásait.
20. Ami a **tematikus prioritásokat** illeti, az EU a továbbiakban is hangsúlyozni fogja, hogy minden esetben és minden körülmények között határozottan ellenzi a **halálbüntetést**, valamint elő fogja mozdítani, hogy folytatódjon a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (ICCPR) 35 évvel ezelőtt elfogadott Második Fakultatív Jegyzőkönyvének a megerősítése. Az EU minden, a halálbüntetést továbbra is alkalmazó országot fel fog szólítani e büntetés eltörlésére, illetve az eltörlés felé vezető első lépésként moratórium fenntartására vagy bevezetésére. Azokat az államokat pedig, ahol moratórium van érvényben, arra fogja ösztönözni, hogy törvényben töröljék el a halálbüntetést. Annak érdekében, hogy támogatást szerezzen a halálbüntetés alkalmazására vonatkozó moratóriumról szóló 10. ENSZ-közgyűlési határozat elfogadásához, az EU – a halálbüntetés eltörlése melletti egyértelmű elkötelezettségével összhangban – időben meg fogja kezdeni idevágó tevékenységét.
21. A kínzás elleni egyezmény negyvenedik évfordulójának apropóján az EU továbbra is el fogja ítélni a **kínzás** és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazását, bárhol is történjen az a világon, valamint szót fog emelni az önkényes letartóztatások és fogva tartások ellen. Ismételten szorgalmazni fogja az ENSZ kínzás elleni egyezménye és annak fakultatív jegyzőkönyve széles körű megerősítését és tényleges végrehajtását. Az EU a továbbiakban is népszerűsíteni fogja a Kínzóeszközök Kereskedelmének Beszüntetését Célzó Globális Szövetséget, és további lépéseket fog fontolóra venni a halálbüntetés és kínzás céljára használt áruk kereskedelmének tilalma érdekében.

22. Az EU fel fogja szólítani a világ összes államát arra, hogy biztosítsák a demokratikus intézmények megfelelő működését, tartsák tiszteletben a jogállamiságot és a jó kormányzás elveit, a befogadó társadalmakat, szavatolják az igazságszolgáltatás függetlenségét, továbbá előzzék meg a büntetlenséget és a korrupciót, és küzdjenek azok ellen. A korrupció aláássa valamennyi emberi jog érvényesülését és gyakorlását, valamint erodálja a demokráciát, az intézményekbe vetett bizalmat és a jogállamiságot.
23. Az EU újól fogja erősíteni szilárd elkötelezettségét a **vallás vagy meggyőződés szabadságához** való jog előmozdítása és védelme mellett szerte a világon, minden ember érdekében. Az EU elő fogja mozdítani és védelmezni fogja valamennyi személy azon jogát, hogy vallásos legyen vagy ne legyen az, hogy legyen vagy ne legyen meggyőződése, hogy kifejezésre juttassa vagy megváltoztassa vallását vagy meggyőződését, és ezzel egyidejűleg elítéli a hitehagyás bűncselekményként kezelését és az istenkáromlásról szóló törvényekkel kapcsolatos visszaéléseket. Az EU el fogja ítélni a valláson vagy meggyőződésen alapuló megkülönböztetést, intoleranciát, erőszakot és üldöztetést, és elutasítja a vallási alapú gyűlöletkeltés minden formáját.
24. Az EU meg fogja erősíteni támogatását a **véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságához** való jog – mind online, mind offline – érvényesítése érdekében. Továbbra is határozottan ki fog állni a tömegtájékoztatás szabadsága mellett, és változatlanul elítéli majd az újságírókkal, bloggerekkel és a médiában dolgozó egyéb személyekkel szembeni zaklatást, fenyegetéseket és támadásokat. Az EU továbbra is fel fogja hívni a figyelmet az online tér feletti fokozott állami ellenőrzés eseteire, proaktív módon fog fellépni a külföldi információmanipuláció ellen, a dezinformáció elleni küzdelem keretében pedig elő fogja mozdítani az információk integritását. Az EU továbbra is azon fog munkálkodni, hogy fenntartsa a **tudományos élet szabadságát** és megvédje a tudományos közösség veszélyeztetett tagjait. Az EU továbbra is védelmezni fogja és elő fogja mozdítani a **békés gyülekezés és az egyesülés szabadságához** való jogot, valamint el fogja ítélni a békés tüntetők megfélemlítését, fenyegetését és az ellenük irányuló erőszakot.

25. Az EU a **digitális technológiák** – többek között a mesterséges intelligencia (MI), az internet és a digitális terek – fejlesztése, felhasználása és irányítása tekintetében aktívan elő fogja mozdítani az egyetemes emberi jogokat és az alapvető szabadságokat, a jogállamiságot és a demokratikus elveket, összhangban a digitális technológiák emberközpontú és emberi jogokon alapuló megközelítésével, és építve a célnak megfelelő MI-rendelet kidolgozása során végzett munkájára. Az EU az emberi jogok nemzetközi jogával összhangban elő fogja mozdítani az MI felelős, biztonságos és megbízható tervezését, fejlesztését, bevezetését, értékelését és alkalmazását, és továbbra is fel fogja hívni a figyelmet arra a hatásra, amelyet az internet leállításának esetei, az online cenzúra és a jogellenes online megfigyelés fejtenek ki. Az EU továbbra is szorgalmazni fogja az online civil társadalmi tér védelmét, az adatvédelem javítását és a platformok felelős irányításának előmozdítását, többek között a dezinformáció és a kiberbűnözés, valamint a technológia által elősegített nemi alapú internetes zaklatás és visszaélés elleni küzdelem érdekében. Az EU egy nyitott, szabad, biztonságos és interoperábilis internetet fog előmozdítani, és ennek keretében védelmezni fogja azt a számos érdekelt felet tömörítő alapot, amelyen az internet működése nyugszik. Az EU fő prioritásai közé tartozik majd annak biztosítása, hogy ezek az elvek megfelelő mértékben tükröződjenek a közelgő, digitális vonatkozású ENSZ-folyamatokban, például a Globális Digitális Paktumban és az MI jövőbeli globális irányítási keretével kapcsolatos minden döntésben. E célból az EU különös figyelmet fog fordítani az ENSZ-főtitkár mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű tanácsadó testületének ajánlásaira, nem utolsósorban a testületnek a jövőről szóló 2024-es csúcstalálkozót megelőző jelentésére. Ezzel párhuzamosan az EU a Global Gateway keretében is folytatni fogja az együttműködést digitális kérdésekben annak érdekében, hogy áthidalja a digitális szakadékokat, és lehetővé tegye, hogy a digitális technológiák – többek között az MI – felgyorsítsák a fenntartható fejlődési célok elérését.

26. Az EU aktívan támogatni fogja és elő fogja mozdítani a demokratikus társadalom sarokkövét jelentő sokszínű és független civil társadalmat, és lehetővé teszi annak szerepvállalását. Az EU határozottan el fogja ítélni az **emberijog-védőkkel** és a civil társadalmi szervezetekkel szembeni megtorlás minden formáját, beleértve azokat is, akik, illetve amelyek együttműködnek, együtt kívánnak működni vagy már együttműködtek az ENSZ rendszerével, és továbbra is elő fogja mozdítani a civil társadalom teljes körű és érdemi részvételét valamennyi ENSZ-fórumon. Az EU különös figyelmet fordít majd azokra a konkrét kockázatokra, amelyekkel az emberijog-védők bizonyos kategóriái szembesülnek, akik gyakran megkülönböztetésnek, erőszaknak és zaklatásnak vannak kitéve mind online, mind offline, különös tekintettel a női emberijog-védőkre, a fiatal emberijog-védőkre, továbbá a környezetvédelmi és a földhöz fűződő emberi jogoknak, valamint az őslakosok emberi jogainak, az LMBTI-személyek jogainak, a nemzeti vagy etnikai, a vallási és a nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogainak, továbbá a munkavállalói jogoknak a védelmezőire. Az EU vezető szerepet fog vállalni a biztonságos és támogató környezet kialakításának elősegítésében a civil társadalom és az emberijog-védők – többek között a száműzetésben tevékenykedő emberijog-védők – számára. Különös figyelmet fog fordítani a jogellenes online megfigyelésre, és a transznacionális elnyomás megelőzését és leküzdését célzó intézkedéseket fog mérlegelni, valamint ösztönözni fogja az ENSZ-en belüli fellépéseket ennek az egyre súlyosabb globális jelenségnek a kezelése érdekében. Emellett az EU ellenezni fogja a civil társadalmi tér csökkentését célzó jogi és közigazgatási intézkedéseket, például a nem kormányzati szervezetek nyilvántartásba vétele elé gördített akadályokat, a forrásokhoz való hozzáférésre vonatkozó korlátozásokat, a túl bonyolult átvilágítási szabályokat és a megterhelő jelentéstételi követelményeket. Az EU szorosan együtt fog működni az ENSZ emberi jogi főbiztosával és a különleges eljárásokkal annak biztosítása érdekében, hogy a civil társadalom és az emberijog-védők véleménye meghallgatásra találjon.

27. Nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban az EU továbbra is határozottan elő fogja segíteni és fokozni fogja azokat az erőfeszítéseket, amelyek a **nemek közötti egyenlőségre**, minden emberi jog minden nő és lány esetében történő előmozdítására és maradéktalan érvényesülésére, valamint a nők és lányok önrendelkezésének elősegítésére irányulnak, többek között a nemek közötti egyenlőség országspecifikus és tematikus összefüggésekben való általános érvényesítése révén. Az EU továbbra is elő fogja mozdítani a nemi dimenzió integrálását a békére és biztonságra irányuló kezdeményezésekbe, többek között a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. sz. ENSZ BT-határozat és az azt követő határozatok végrehajtása révén, valamint azáltal, hogy megerősíti a nők és a lányok teljes körű, egyenlő és érdemi részvételét és vezető szerepét a konfliktusmegelőzésben és -rendezésben a teljes konfliktusciklus során. Az EU az összes releváns fórumon minden egyes alkalmat meg fog ragadni arra, hogy folytassa e kötelezettségvállalások teljesítését, többek között a Nők Helyzetével Foglalkozó Bizottság és a Népesedésügyi és Fejlesztési Bizottság keretében is, valamint továbbra is hangsúlyozni fogja, hogy a nemek közötti egyenlőtlenség, a nemi alapú megkülönböztetés és a nők és lányok elleni erőszak kiváltó okainak és kockázati tényezőinek kezeléséhez ambiciózus és transzformatív megközelítésre van szükség. Az EU a jövőben is erőfeszítései középpontjába helyezi majd az online és offline szexuális és nemi alapú erőszak minden formájának, így többek között a kapcsolati és partnerkapcsolati erőszaknak, valamint a gyermek-, korai és kényszerházasságnak, a női nemi szervi csonkításnak és a nőkkel és lányokkal szembeni egyéb káros gyakorlatoknak a megelőzését és felszámolását. Továbbra is elő fogja mozdítani a potenciális szinergiákat a területen meglévő folyamatokkal, például az ENSZ nőjogi szervezete által vezetett „Egyenlőség generációja” fórummal, amelyben több uniós tagállam is részt vesz. Az EU az egész társadalomra kiterjedő erőfeszítéseket fog szorgalmazni annak érdekében, hogy a férfiakat és fiúkat szövetségként és kedvezményezettként bevonják a nemek közötti egyenlőtlenségek felszámolására, a diszkriminatív jogszabályok kezelésére, a diszkriminatív társadalmi normák és nemi sztereotípiák elleni küzdelemre, valamint a szexuális és nemi alapú erőszak felszámolására irányuló erőfeszítésekbe. Az EU emlékeztet arra, hogy elkötelezett a nők és a fiatalok teljes sokféleségének egyenlő, teljes körű, hatékony és érdemi részvétele mellett, többek között a közélet és a politikai élet minden területén, amint azt az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020 és 2024 közötti időszakra szóló uniós cselekvési terv is előírányozza. A nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény 45., illetve az egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének 25. évfordulója alkalmából az EU folytatni fogja e két eszköz megerősítésének és végrehajtásának előmozdítását.

28. Az EU továbbra is elkötelezett marad valamennyi emberi jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, továbbá a Pekingi Cselekvési Platformnak és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programjának, valamint az ezek felülvizsgálati konferenciáin született eredményeknek a teljes körű és tényleges végrehajtása mellett, és ezzel összefüggésben a jövőben is kiáll a **szexuális és reprodukatív egészség és jogok** érvényesítése mellett. Mindezek fényében az EU újólal megerősíti, hogy elkötelezett azon, minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukatív egészsége felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszertől és erőszaktól mentesen. Az EU továbbá kiemeli, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukatív egészséggel kapcsolatos jó minőségű, megfizethető és átfogó tájékoztatáshoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi ellátáshoz.
29. Az EU a jövőben is határozottan szembeszáll a – többek között a nem, faj, etnikai vagy társadalmi származás, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, fogyatékosság, életkor, szexuális irányultság és nemi identitás alapján történő – **megkülönböztetés** valamennyi formájával és fokozza az ezek elleni fellépést, különös figyelmet fordítva a megkülönböztetés többszörös és interszekcionális formáira. Az EU ismételten hangsúlyozza, hogy elkötelezett az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség iránt, illetve az iránt, hogy minden ember élhessen az őt megillető emberi jogok és alapvető szabadságok teljes körével, valamint elkötelezett a hátrányos, kiszolgáltatott és marginalizált helyzetben lévők védelme iránt is. Az EU újólal meg fogja erősíteni szilárd elkötelezettségét az iránt, hogy az LMBTI-személyek tekintetében tiszteletben tartsa, védje és biztosítsa az emberi jogok maradéktalan és egyenlő érvényesítését, és aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy világszerte riasztó mértékű az LMBTI-személyekkel szembeni erőszak, hátrányos megkülönböztetés és megbélyegzés. Az EU együtt fog működni az ENSZ-nek az erőszak és a megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemre összpontosuló megbízatásaival, valamint továbbra is határozottan támogatni fogja az ENSZ e tekintetben végzett munkáját.

30. Az EU továbbra is teljes mértékben elkötelezett a **rasszizmus**, a faji megkülönböztetés, az idegengyűlölet és az ezekhez kapcsolódó intolerancia felszámolása mellett. Fellépése ezen a területen szilárd jogi keretre épül, így például a 2020–2025-ös időszakra vonatkozó, rasszizmus elleni uniós cselekvési tervre, amely az évek során a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezmény (ICERD) összhangban került kidolgozásra, mely utóbbi a rasszizmus, a faji megkülönböztetés, az idegengyűlölet, a gyűlöletbeszéd és az intolerancia elleni fellépés alapját képezi, és a továbbiakban is annak kell maradnia. Az EU hű fog maradni ahhoz a régóta fennálló hagyományához, hogy aktívan és konstruktívan együttműködjön valamennyi, a rasszizmushoz kapcsolódó ENSZ-mechanizmussal, függetlenül attól, hogy támogatta-e az érintett mechanizmus létrehozását vagy sem, ugyanakkor következetesen kéri a meglévő mechanizmusok racionalizálását és egyszerűsítését. Az EU továbbra is hangsúlyozni fogja, hogy biztosítani kell a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezmény egyetemes megerősítését, valamint teljes körű és tényleges végrehajtását, ahogyan a durbani nyilatkozat és cselekvési program végrehajtásának szükségességére is változatlanul felhívja majd a figyelmet. Az EU emellett továbbra is érdemi módon részt vesz majd az afrikai származásúak emberi jogainak tiszteletben tartásáról, védelméről és érvényesítéséről szóló ENSZ-nyilatkozat tervezetéről folytatott tárgyalásokon.

31. Az EU továbbra is ki fog állni a **gyermekjogok** mellett, prioritásként kezelve a gyermekek védelmét az erőszak minden formájával szemben, továbbá a minőségi és inkluzív oktatásban való részvétel egyetemes lehetőségét, különös tekintettel a lányok oktatáshoz való jogára, valamint a hátrányos helyzetű, kiszolgáltatott és marginalizált helyzetben lévő gyermekekre, köztük az őslakos gyermekekre és a – többek között nemzeti és etnikai – kisebbségekhez tartozó gyermekekre, valamint a fogyatékossággal élő gyermekekre is. Az EU – az ENSZ mechanizmusaival és partnereivel való megerősített koordinációra építve – továbbra is különös figyelmet fog fordítani a fegyveres konfliktusok által érintett gyermekekre, valamint az ellenük elkövetett súlyos jogsértések megelőzésére és megszüntetésére. Az EU továbbra is fel fog lépni a női nemi szervek megcsonkítása, valamint a korai, gyermek- és kényszerházasságok ellen. Az EU a továbbiakban is azon fog munkálkodni, hogy felszámolja a gyermekszegénységet és a gyermekekkel szembeni hátrányos megkülönböztetés minden formáját. Az EU foglalkozni fog a gyermekjogokkal a digitális térben annak érdekében, hogy minden gyermek számára garantálja a biztonságos, az erőszak minden formájától mentes online környezetet.
32. Az EU fokozni fogja az annak előmozdítására irányuló tevékenységét, hogy az **idősek** teljes mértékben gyakorolhassák az összes emberi jogukat. Az EU továbbra is elkötelezett marad az időskorúak emberi jogainak megerősítése mellett az élet minden területén, különösen a tartós ápolás-gondozás terén, továbbá támogatni fogja az életkoron alapuló megkülönböztetés leküzdésére, valamint az intergenerációs tevékenységek és szolidaritás megerősítésére irányuló erőfeszítéseket. E tekintetben az EU érdemi módon együtt fog működni az ENSZ időskorral foglalkozó nyílt munkacsoportjával, és készen áll arra, hogy közreműködjön az idősek emberi jogainak védelme tekintetében fennálló esetleges hiányosságok azonosításának folyamatában, annak érdekében, hogy azokat a leghatékonyabban lehessen kezelni.

33. Az EU továbbra is elő fogja mozdítani az **őslakos népeknek** az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban foglalt és az emberi jogok nemzetközi joga szerinti jogait, és e tekintetben tevékenyen részt vesz majd minden olyan releváns fórumon, amely az őslakos népek jogaival foglalkozik. Az EU továbbra is aktívan részt vesz majd az összes olyan erőfeszítésben, melyek célja, hogy fokozzák az őslakos népek képviselőinek és intézményeinek teljes körű, hatékony és érdemi részvételét az őket érintő kérdésekben az ENSZ megfelelő szerveiben, többek között az Emberi Jogi Tanács ülésein. Az EU hangsúlyozni fogja az őslakos emberijog-védők védelmének fontosságát, többek között a földdel és a természeti erőforrásokkal, valamint a környezet, a biológiai sokféleség és az éghajlat védelmével összefüggésben, ahogy annak fontosságát is, hogy az őslakos emberijog-védők a megtorlástól való félelem nélkül tudják előmozdítani az emberi jogokat. Az EU elő fogja mozdítani az őslakos nők teljes körű, hatékony és érdemi részvételét és vezető szerepét. Az EU hangsúlyozni fogja annak fontosságát, hogy az őslakos gyermekek számára saját nyelvükön és saját kultúrájuk keretében biztosítsák az oktatásban való részvételt.
34. A **kisebbségekhez** tartozó személyek jogainak védelme kritikus jelentőséggel bír. Az EU változatlanul minden államot fel fog szólítani arra, hogy tartsa tiszteletben, védje meg és juttassa érvényre a kisebbségekhez tartozó személyek emberi jogait, a nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatban foglaltak szerint. Az EU elő fogja mozdítani e személyek kulturális, vallási, társadalmi és gazdasági életben, valamint a közéletben való hatékony részvételének jogát. Az EU a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságához való jog teljes körű gyakorlásának fenntartása mellett szembe fog szállni az erőszakra vagy a gyűlöletre való felbujtás, valamint a gyűlöletbeszéd minden formájával, függetlenül attól, hogy online vagy offline környezetben valósulnak meg. Az EU továbbra is fel fogja vetni a kisebbségekhez tartozó személyekkel kapcsolatos kérdéseket valamennyi releváns fórumon.

35. Az EU továbbra is támogatni fog olyan intézkedéseket, amelyek az **éghajlatváltozásnak**, a biológiai sokféleség csökkenésének, a szennyezésnek és a környezetkárosodásnak az összes emberi jog teljes körű érvényesülésére gyakorolt hatását hivatottak kezelni. Az emberi jogokon alapuló megközelítés kulcsfontosságú e jelenségek sikeres leküzdéséhez. Az EU e tekintetben elő fogja mozdítani a környezetvédelmi emberi jogok védelmezőinek és az őslakos emberijog-védőknek a fontos szerepét. Az EU aktívan részt vesz majd a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való emberi jog előmozdításáról folytatott megbeszéléseken, valamint elő fogja mozdítani a befogadást és a megkülönböztetésmentességet ebben az összefüggésben. Az EU aktívan részt fog venni az emberi jogok, valamint az éghajlat és a környezet közötti összefüggésekkel foglalkozó ENSZ-határozatokkal kapcsolatos munkában, többek között a COP28 eredményeire is figyelemmel.
36. Az EU újól meg erősíti majd elkötelezettségét a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend mindhárom dimenziójának teljes körű végrehajtása mellett. Az EU újól meg fogja erősíteni azon álláspontját, hogy az inkluzív és fenntartható fejlődés megvalósításának előfeltétele, hogy mindenki élhessen valamennyi emberi jogával. Ennek szellemében az EU továbbra is hozzá fog járulni a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtásához azáltal, hogy a fejlesztési együttműködés tekintetében emberi jogokon alapuló megközelítést alkalmaz, egyszersmind biztosítva, hogy senki ne maradjon hátra. Ez a megközelítés hozzájárul a **fejlődéshez való joghoz**, amely valamennyi emberi jog egyetemes, oszthatatlan, egymással összefüggő, egymástól kölcsönösen függő és egymást kölcsönösen erősítő jellegében gyökerezik, és amelynek keretében az egyének a jogok gyakorlói, az államok pedig a kötelezettségek viselői. A fejlődéshez való jogra vonatkozó, jogilag kötelező erejű eszköz kidolgozásának folyamatában az EU – végleges álláspontjának sérelme nélkül – továbbra is részt fog venni annak érdekében, hogy a szövegtervezet teljes mértékben megfeleljen az emberi jogok nemzetközi jogának.

37. Az EU továbbra is együtt fog működni az OHCHR-rel és az **üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségével** foglalkozó ENSZ-munkacsoporttal az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvek (UNGP) globális végrehajtásának előmozdítása érdekében. Változatlanul támogatni fogja nemzeti cselekvési tervek elfogadását a tagállamokban és a partnerországokban, valamint folytatni fogja az UNGP érvényesítésére vonatkozó átfogó uniós keret létrehozását, ehhez az ENSZ-nek az UNGP-vel összefüggésben kidolgozott, az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó, a következő évtizedre szóló ütemtervét alapul véve. Az EU erősíteni fogja szerepvállalását az ENSZ fórumain, tükrözve az EU-n belüli – különösen a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágítást illető – jogalkotási és egyéb fejleményeket, melyek az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó, konszenzuson alapuló, jogilag kötelező erejű eszközről folytatott ENSZ-tárgyalásokon való részvétele alapját fogják képezni, az áldozatok védelmének fokozása és a globális szinten egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében.
38. A terrorizmus, az erőszakos szélsőségeség és a szervezett bűnözés súlyos fenyegetést jelent a békére és biztonságra. A terrorizmus elleni küzdelem során nem sérülhetnek az emberi jogok, az alapvető szabadságok vagy a nemzetközi humanitárius jog. Az EU felszólítja az összes államot annak biztosítására, hogy a terrorizmusra és a szervezett bűnözésre adott válasz teljes mértékben megfeleljen a nemzetközi jognak. A **terrorizmussal** kapcsolatos ügyek kivizsgálását és büntetőeljárás alá vonását a jogállamisággal és az emberi jogok nemzetközi jogával összhangban kell lefolytatni, az áldozatok jogait helyezve a középpontba.

39. Az EU fokozni fogja a menekültekkel, a belső menekültekkel és a migránsokkal kapcsolatos nemzetközi jog tiszteletben tartására irányuló fellépéseit, különös figyelmet fordítva a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekre. Az Unió a továbbiakban is fel fog kínálni jogszerű migrációs lehetőségeket, a nemzeti hatáskörök maradéktalan tiszteletben tartása mellett, és minden államot fel fog szólítani az emberkereskedelem és -csempészás megelőzésére, az áldozatok védelmére és a potenciális áldozatok tájékoztatására, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő és a gyermekek szempontját figyelembe vevő megközelítés alkalmazására, valamint annak biztosítására, hogy az elkövetőket ténylegesen büntetőeljárás alá vonják. Az EU továbbra is határozottan el fogja ítélni az államilag támogatott hibrid támadásokat, többek között a migránsok harmadik országok általi, politikai célokból történő, eszközként való felhasználását, és azon fog munkálkodni, hogy – az emberi jogok és a nemzetközi jog teljes körű tiszteletben tartása mellett – fellépjen az ilyen tevékenységek ellen.
40. Az EU minden partnert arra fog felkérni, hogy **egyesítsék erőfeszítéseiket az emberi jogok globális védelme és előmozdítása**, valamint erősebb partnerségek kiépítése **érdekében**. Az EU meg van győződve arról, hogy az emberi jogok előmozdítása, védelme és érvényesítése számos előnnyel jár valamennyi érdekelt fél számára, többek között a fenntartható fejlődés, a béke és a biztonság, valamint az egyenlő, sokszínű, pluralista és befogadó társadalmak előmozdítása terén.
-